

Na osnovu člana 16. stav 4. Zakona o Vladi Zeničko-dobojskog kantona – Prečišćeni tekst („Sužbene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 7/10), na prijedlog Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport, Vlada Zeničko-dobojskog kantona, na 88. sjednici, održanoj 23.02.2017. godine, d o n o s i

ZAKLJUČAK

I.

Utvrđuje se Nacrt Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti.

II.

Nacrt Zakona iz tačke I. ovog zaključka upućuje se u dalju skupštinsku proceduru.

III.

Zaključak stupa na snagu danom donošenja.

Broj: 02-_____/17.
Datum, 23.02.2017. godine
Zenica

PREMIJER

Miralem Galijašević

DOSTAVLJENO:

1 x Ministarstvo za obrazovanje, nauku, kulturu i sport,
1 x Stručna služba Skupštine,
1 x a/a.

Na osnovu člana 37. stav 1. tačka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona, Skupština Zeničko-dobojskog kantona na _____ sjednici, održanoj dana _____ 2017. godine, donosi

Z A K O N

O NAUČNOISTRAŽIVAČKOJ DJELATNOSTI

DIO PRVI - OSNOVNE ODREDBE

Član 1.

(Predmet Zakona)

Ovim zakonom utvrđuje se poseban interes Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Kanton) u oblasti nauke i tehnologije, osnovni principi naučnoistraživačke djelatnosti, Strategija razvoja nauke, formiranje Vijeća za nauku Kantona, nosioci naučnoistraživačke djelatnosti i postupak osnivanja naučnoistraživačkog instituta, organi naučnoistraživačkog instituta, naučnoistraživačko osoblje, nadzor nad provedbom ovog zakona, obaveze nadležnih organa u oblasti naučnoistraživačke djelatnosti i druga pitanja od značaja za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti na području Kantona.

Član 2.

(Gramatička terminologija)

Gramatička terminologija korištenja muškog i ženskog roda za pojmove korištene u ovom zakonu uključuje oba roda.

Član 3.

(Definicija naučnoistraživačke djelatnosti)

- (1) Naučnoistraživačka djelatnost predstavlja sistematski stvaralački rad na usvajanju novih znanja s ciljem podizanja općeg civilizacijskog nivoa društva i korištenje tih znanja u svim oblastima društvenog i privrednog razvoja, uključujući i razvoj tehnologije i njihovu primjenu.
- (2) Naučni i tehnološki razvoj ima prioritetan značaj za razvoj Kantona i sastavni je dio međunarodnog, posebno evropskog naučnoistraživačkog prostora.

Član 4.

(Poseban interes za Kanton i ostvarivanje posebnog interesa)

- (1) Naučnoistraživačka djelatnost je od posebnog društvenog interesa za Kanton.
- (2) Poseban interes i strateški ciljevi u naučnoistraživačkoj djelatnosti na području Kantona, u smislu ovog zakona, ostvaruju se putem:
 - a) stvaranja mogućnosti za intenzivni i usklađeni razvoj nauke i tehnologije;
 - b) stvaranja uslova za podsticanje naučnoistraživačkog rada koji je u funkciji tehnološkog, inovacionog i ukupnog društveno-ekonomskog razvoja;
 - c) utvrđivanja osnovnih principa koordinacije naučnoistraživačke djelatnosti;
 - d) povezivanja planova razvoja naučnoistraživačkog rada sa strategijom razvoja privrednih kapaciteta;
 - e) međunarodne naučne saradnje;
 - f) školovanja i usavršavanja novih generacija naučnika na visokoškolskim ustanovama u Kantonu, Bosni i Hercegovini ili inozemstvu;
 - g) ostvarivanja saradnje naučnoistraživačkih i visokoškolskih ustanova s odgojno-obrazovnim ustanovama i ustanovama iz oblasti kulture;
 - h) unapređenja sistema naučno - tehnoloških informacija;

- i) razvoja istraživačke infrastrukture prema međunarodnim standardima;
- j) reinvestiranja u industrijsko istraživanje;
- k) realizacije naučnoistraživačkih programa u skladu sa Strategijom razvoja nauke Kanto-na i Bosne i Hercegovine;
- l) provođenja aktivnosti na popularizaciji nauke i naučnoistraživačkog rada.

Član 5. (Principi)

- (1) Naučnoistraživačka djelatnost zasniva se na principu povezanosti osnovnih, primijenjenih i razvojnih istraživanja, osposobljavanjem i usavršavanjem kadra za naučnoistraživački rad.
- (2) Naučnoistraživačka djelatnost u Kantonu zasniva se na sljedećim principima:
 - a) slobodi i autonomiji stvaralaštva;
 - b) širenju i produbljivanju naučnih saznanja;
 - c) konkurentnosti naučnih programa i projekata;
 - d) primjeni međunarodnih standarda i međunarodnih mjerila kvaliteta u oblasti nauke;
 - e) decentraliziranom uređenju i policentričnom organiziranju u oblasti nauke;
 - f) javnosti rada i rezultata tog rada koji su podložni naučnoj i stručnoj kritici;
 - g) etičnosti naučnoistraživačkog osoblja;
 - h) saradnji s domaćim i međunarodnim institucijama u oblasti nauke i istraživanja;
 - i) povezanosti sa sistemom visokog obrazovanja i odgojno-obrazovnim ustanovama na svim nivoima;
 - j) zaštiti intelektualnog vlasništva, ljudskih prava, te lične i opće sigurnosti;
 - k) brizi za održiv razvoj i zaštitu okoliša;
 - l) potrebama privrednog i društvenog razvoja;
 - m) poticanju i uvažavanju specifičnih sadržaja od značaja za Kanton i Bosnu i Hercegovinu,
 - n) povećanju efikasnosti naučnoistraživačke djelatnosti.

Član 6. (Sloboda naučnog rada i oblasti djelovanja)

- (1) Naučni rad ne podliježe nikakvim ograničenjima ili formalnim zahtjevima osim onih koji proizilaze iz poštivanja standarda i etičnosti u naučnoistraživačkom radu, zaštite ljudskih prava, zaštite lične i opće sigurnosti na radu, kao i zaštite okoline.
- (2) Naučnoistraživačka djelatnost realizuje se u oblasti: prirodnih nauka, inženjeringa i tehnologije, medicinskih i zdravstvenih, poljoprivrednih, društvenih i humanističkih nauka, kao i interdisciplinarnih istraživanja.

Član 7. (Rezultat naučnoistraživačkog rada)

- (1) Rezultati naučnoistraživačkog rada mogu biti:
 - a) naučni i stručni rad objavljen u referentnom naučnom časopisu;
 - b) naučna knjiga ili monografija;
 - c) originalni naučni ili pregledni članak;
 - d) naučni elaborat i izvještaj,
 - e) saopštenje ili rad objavljen u zborniku s naučnog skupa;
 - f) pozivno predavanje na naučnom skupu;
 - g) objavljena naučna kritika ili polemika;
 - h) leksikografska ili enciklopedijska jedinica;
 - i) kartografska publikacija;
 - j) magistarski i doktorski rad;

- k) nova sorta, patent, tehnička rješenja, nove metode, novi materijali te novi tehnološki postupak.
- (2) Rezultati naučnoistraživačkog rada treba da sadrže elemente izvrsnosti i inovacija, tj. novih spoznaja i novih primjena, a vrednuju se objavljivanjem u naučnim publikacijama ili provjerom u praksi.

Član 8.

(Ostvarivanje naučnoistraživačke djelatnosti)

- (1) Naučnoistraživačka djelatnost obuhvata i ostvaruje se povezivanjem osnovnog, primijenjenog i razvojnog istraživanja te osposobljavanjem kadra za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti.
- (2) Osnovno istraživanje podrazumijeva teorijski i eksperimentalni rad usmjeren ka novim spoznajama radi dobijanja naučno primjenjivih istraživanja s dugoročnim ciljevima primjene.
- (3) Primijenjeno istraživanje je stvaralački rad usmjeren ka dobijanju naučno primjenjivih rezultata.
- (4) Razvojno istraživanje je stvaralački rad zasnovan na rezultatima osnovnog i primijenjenog istraživanja i iskustava usmjeren na stvaranje novih odnosno poboljšanje postojećih tehnologija, proizvoda i procesa.
- (5) Osposobljavanje kadra za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti, u smislu ovog zakona, podrazumijeva podršku i stvaranje uslova za sticanje akademskih i naučnoistraživačkih zvanja odnosno sticanje novih i proširivanje stečenih znanja.
- (6) Naučnoistraživačku infrastrukturu čine objekti i oprema za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti (laboratorije, postrojenja, ispitne stanice, biblioteke, naučno izdavaštvo i drugo).

Član 9.

(Osiguranje finansijskih sredstava za naučnoistraživačku djelatnost)

- (1) Sredstva za podršku naučnoistraživačkoj djelatnosti u smislu ovog zakona osiguravaju se u godišnjem iznosu do 0,5% Budžeta Kantona te i iz drugih izvora u skladu sa zakonom, odnosno:
 - a) intelektualnih usluga,
 - b) od prihoda ostvarenih prodajom proizvoda i usluga;
 - c) donacija, sponzorstava;
 - d) projekata i ugovora s domaćim i stranim istraživačkim ustanovama i od konsultantskih aktivnosti;
 - e) sredstava privrednih društava, ustanova i udruženja,
 - f) sredstava inostranih fondova.
- (2) Sredstva iz stava (1) ovog člana biće utrošena u skladu sa Strategijom razvoja nauke, očuvanje i razvoj ukupnih naučnoistraživačkih potencijala (naučnoistraživačke infrastrukture i naučnoistraživačkih kadrova) te poticanje naučnoistraživačkih i istraživačkorazvojnih projekata koji se realiziraju u saradnji s privredom i u međunarodnoj saradnji, a 5% od ovih sredstava namijenjena su za podršku projektima koji su od posebnog interesa za Kanton.
- (3) Nacrt odluke o utvrđivanju kriterija za utrošak sredstava utvrđuje Vijeće za nauku na osnovu kojeg ministar izrađuje prijedlog odluke i dostavlja Vladi Zeničko-dobojskog kantona na usvajanje (u daljem tekstu: Vlada Kantona).
- (4) Za namjene iz stava (2) ovog člana sredstva se, u skladu s odlukom iz stava (3) ovog člana dodjeljuju u postupku javnog oglašavanja od strane Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport (u daljem tekstu: Ministarstvo).

DIO DRUGI - STRATEGIJA RAZVOJA NAUKE

Član 10.

(Izrada i sadržaj Strategije razvoja nauke)

- (1) U svrhu ostvarivanja strateških ciljeva, definiranja smjernica i prioriteta naučnog i tehnološkog razvoja Kantona i Bosne i Hercegovine, odnosno ostvarivanja posebnog interesa u naučnoistraživačkoj djelatnosti, donosi se i provodi Strategija razvoja nauke.
- (2) Strategija razvoja nauke se usaglašava sa Strategijom razvoja Kantona i strateškim dokumentima na nivou Bosne i Hercegovine i Federacije Bosne i Hercegovine.
- (3) Strategija razvoja nauke predstavlja osnovu za podsticanje i realizaciju naučnoistraživačkog i istraživačkorazvojnog rada u Kantonu i donosi se svakih pet godina.
- (4) Strategija za razvoj nauke sadrži osnovne principe, ciljeve, smjernice i prioritete naučnog i tehnološkog razvoja, s posebnim osvrtnom na:
 - a) ciljeve koji se u ovoj oblasti žele dostići na nivou Kantona;
 - b) naučne oblasti, polja i grane/uže oblasti koje treba posebno razvijati i materijalno podržavati radi dostizanja ciljeva u razvoju Kantona i Bosne i Hercegovine;
 - c) prioritetne potrebe u naučnoistraživačkoj djelatnosti i prioriteti ulaganja u naučnoistraživačke i istraživačkorazvojne projekte u narednom petogodišnjem periodu;
 - d) definiranje časopisa i publikacija čije je izdavanje od posebnog interesa za Kanton;
 - e) program podrške za naučnoistraživačku infrastrukturu;
 - f) program podrške za osposobljavanje kadra za naučnoistraživački i istraživačkorazvojni rad i za usavršavanje naučnika od interesa za Kanton;
 - g) ostale odrednice koje su od značaja u kreiranju strategije i politike u nauci i naučnoistraživačkoj djelatnosti (period ažuriranja i redefiniiranja ciljeva koji se žele doseći u narednom petogodišnjem periodu, program razvoja sistema naučnih informacija i objavljivanja dostignuća naučnoistraživačke djelatnosti, program učešća u međunarodnim naučnoistraživačkim i istraživačkorazvojnim projektima i drugo).

Član 11.

(Izrada i usvajanje Strategije razvoja nauke)

- (1) Nacrt Strategije razvoja nauke izrađuje Vijeće za nauku i dostavlja ga Ministarstvu.
- (2) Strategiju razvoja nauke donosi Skupština Kantona Zeničko-dobojskog kantona (u daljem tekstu: Skupština Kantona) na prijedlog Vlade Kantona.

DIO TREĆI - VIJEĆE ZA NAUKU

Član 12.

(Osnivanje i rad Vijeća za nauku)

- (1) S ciljem praćenja i unapređenja stanja u oblasti nauke i tehnologije u Kantonu osniva se Vijeće za nauku kao stalno, savjetodavno stručno tijelo Ministarstva.
- (2) Vijeće za nauku podnosi izvještaj o svom radu i stanju u oblasti naučnoistraživačkog rada Vladi Kantona jednom godišnje.
- (3) Ministarstvo može od Vijeća za nauku zatražiti dostavu određenih informacija ili stavova s prijedlogom mjera za unapređenje stanja u oblasti naučnoistraživačkog rada.
- (4) Poslovníkom o radu utvrđuje se način rada, sazivanje sjednica, odlučivanje i druga pitanja bitna za rad Vijeća za nauku.

Član 13.
(Imenovanje Vijeća za nauku)

- (1) Predsjednika, zamjenika predsjednika i članove Vijeća za nauku imenuje Vlada Kantona na prijedlog Ministarstva iz reda istaknutih naučnih radnika koji se biraju u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 12/03, 34/03 i 65/13).
- (2) Vijeće se sastoji od sedam članova i to:
 - a) šest članova iz reda istaknutih naučnih radnika s akreditovanih visokoškolskih ustanova ili naučnoistraživačkog instituta registrovanih na području Kantona, pri čemu se vodi računa o zastupljenosti naučnih oblasti;
 - b) jedan člana iz reda istaknutih privrednika s područja Kantona.
- (3) Za predsjednika Vijeća za nauku imenuje se kandidat u zvanju naučnog savjetnika ili redovnog profesora koji posjeduje iskustvo u multidisciplinarnim istraživanjima i međunarodno prepoznate reference i iskustvo u naučnoistraživačkoj djelatnosti i djelatnosti visokog obrazovanja.
- (4) Mandat zamjenika predsjednika prati mandat predsjednika Vijeća za nauku.
- (5) Članovi Vijeća za nauku imenuju se na period od četiri godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja.
- (6) Član Vijeća za nauku ne može biti rektor i prorektor univerziteta, dekan i prodekan organizacione jedinice univerziteta, direktor naučnoistraživačkog instituta i direktor visoke škole.

Član 14.
(Naknada za rad Vijeća za nauku)

- (1) Članovi Vijeća za nauku imaju pravo na naknadu u zavisnosti od provedenih aktivnosti i ostvarenih rezultata na realizaciji poslova iz nadležnosti Vijeća za nauku.
- (2) Rješenje o iznosu naknade donosi Vlada Kantona.

Član 15.
(Nadležnosti Vijeća za nauku)

Vijeće za nauku je nadležno da:

- a) daje preporuke i mišljenja s ciljem razvoja, finansiranja i unapređenja stanja u oblasti nauke i tehnologije u Kantonu;
- b) izrađuje Nacrt Strategije razvoja nauke;
- c) prati provođenje Strategije razvoja nauke u Kantonu i daje preporuke i mišljenja Ministarstvu prilikom donošenja provedbenih akata (akcioni planovi, smjernice i sl.);
- d) daje mišljenje o međusobnoj povezanosti Strategije razvoja nauke u Kantonu i Strategije razvoja visokog obrazovanja Kantona i potrebi njihovog usklađivanja;
- e) vrši procjenu stanja u oblasti naučnog i istraživačkog rada i oblasti visokog obrazovanja te daje preporuke ministru u pogledu preduzimanja mjera i aktivnosti za unapređenje stanja u oblasti nauke i visokog obrazovanja u Kantonu;
- f) daje mišljenje u vezi sa strateškim pravcima budućeg rada i djelovanja visokoškolskih ustanova u oblasti naučnoistraživačkog rada i visokog obrazovanja;
- g) predlaže Ministarstvu aktivnosti u oblasti naučnoistraživačke djelatnosti i visokog obrazovanja;
- h) priprema i po zahtjevu ministra izrađuje nacрте strateških dokumenata i podzakonskih akata u oblasti nauke;
- i) priprema i Ministarstvu predlaže instrumente za statističko praćenje stanja u oblasti nauke i tehnologije u Kantonu;
- j) daje preporuke o učešću Kantona u programima Evropske unije iz oblasti nauke i tehnologije;

- k) daje preporuke u pogledu podrške projektima u oblasti nauke i tehnologije od posebnog interesa za Kanton;
- l) daje mišljenje u vezi s ostvarivanjem međunarodne saradnje u oblasti nauke i tehnologije;
- m) daje preporuke u pogledu definiranja sistema naučnoistraživačkih informacija u skladu s međunarodnim standardima;

Član 16.
(Prijevremeno razrješenje)

- (1) Vlada može razrješiti člana Vijeća za nauku i prije isteka vremena na koje je imenovan, i to:
 - a) u slučaju gubitka sposobnosti za izvršavanje obaveza člana Vijeća za nauku;
 - b) ako uredno i savjesno ne ispunjava obaveze člana Vijeća za nauku;
 - c) ako svojim djelovanjem i ponašanjem povrijedi ugled Vijeća za nauku;
 - d) na vlastiti zahtjev.
- (2) Obrazloženi prijedlog za utvrđivanje postojanja okolnosti za razrješenje člana Vijeća za nauku ministru može podnijeti predsjednik ili tri člana.
- (3) Utvrđivanje postojanja okolnosti za razrješenje člana Vijeća za nauku može pokrenuti i ministar.

**DIO ČETVRTI - NOSIOCI NAUČNOISTRAŽIVAČKE DJELATNOSTI I
POSTUPAK OSNIVANJA NAUČNOISTRAŽIVAČKOG INSTITUTA**

Član 17.
(Nosioci naučnoistraživačke djelatnosti)

- (1) Naučnoistraživačku djelatnost na području Kantona obavljaju:
 - a) akreditovane visokoškolske ustanove kao ustanove s organizacionim jedinicama registrovane na području Kantona;
 - b) naučnoistraživački instituti kao ustanove registrovani na području Kantona;
 - c) akademsko i naučnoistraživačko osoblje upisano u Registar iz člana 22. stav (7) ovog zakona;
- (2) Na naučnoistraživačke institucije primjenjuju se opći propisi o ustanovama, ako ovim zakonom nije drugačije propisano.

Član 18.
(Osnivač naučnoistraživačkog instituta)

- (1) Naučnoistraživački institut može osnovati domaće odnosno strano pravno i fizičko lice, u svim oblicima svojine, u skladu sa zakonom.
- (2) Naučnoistraživački institut mogu osnovati dva ili više osnivača, u kom slučaju se njihova međusobna prava, obaveze i odgovornosti utvrđuju ugovorom koji se zaključuje u pisanoj formi.
- (3) Naučnoistraživački institut kao javnu ustanovu može osnovati Skupština Kantona, samostalno ili zajedno sa fizičkim ili pravnim licima, na prijedlog Vlade Kantona.

Član 19.
(Postupak osnivanja)

- (1) Postupak osnivanja naučnoistraživačkih instituta kao organizacionih jedinica u okviru visokoškolske ustanove na području Kantona obavlja se na način i u postupku propisanim Zakonom o visokom obrazovanju.
- (2) Postupak osnivanja naučnoistraživačkih instituta kao ustanova vrši se na način propisan zakonom.

- (3) Uslovi za osnivanje naučnoistraživačkog instituta iz stavova (1) i (2) ovog člana, propisani su ovim zakonom.
- (4) Osnivač naučnoistraživačkog instituta kao ustanove Ministarstvu podnosi zahtjev za osnivanje, uz koji obavezno prilaže elaborat o opravdanosti osnivanja.
- (5) Elaborat o opravdanosti osnivanja naučnoistraživačkog instituta obavezno sadrži: podatke o osnivaču, sjedište i naziv, strateške ciljeve, opis i preciznu razradu djelatnosti, strateški program naučnih istraživanja, plan organizacijskog razvoja, kadrovsku i infrastrukturnu opremljenost i izvore finansiranja i finansijski plan.
- (6) U postupku osnivanja naučnoistraživačkog instituta kao ustanove podnosilac zahtjeva je obavezan ispred zvaničnog naziva instituta dodati odrednicu „Naučnoistraživački institut“.

Član 20.

(Elaborat o opravdanosti osnivanja naučnoistraživačkog instituta)

- (1) Vlada Kantona za javnu ustanovu, odnosno osnivač naučnoistraživačkog instituta, formira ekspertnu komisiju koja će pripremiti elaborat o opravdanosti osnivanja naučnoistraživačkog instituta.
- (2) Članovi ekspertne komisije su iz naučne oblasti za koju se osniva naučnoistraživački institut.
- (3) Elaborat sadrži dokaze o opravdanosti osnivanja naučnoistraživačkog instituta, kao i dokaze da su ispunjeni propisani uvjeti za osnivanje i rad naučnoistraživačkog instituta.
- (4) Elaborat se podnosi Ministarstvu sa zahtjevom za donošenje rješenja o ispunjenosti uvjeta za početak rada.

Član 21.

(Odluka Skupštine i rad komisije matičara)

- (1) Odluka Skupštine Kantona o zahtjevu osnivača javne ustanove, ili odluka Ministarstva za privatnu ustanovu mora biti donesena najkasnije u roku od šest mjeseci od dana podnošenja Ministarstvu urednog zahtjeva iz člana 19. stav (4) ovog zakona.
- (2) Odluka Skupštine Kantona ili odluka Ministarstva iz stava (1) ovog člana je konačna i putem Ministarstva dostavlja se osnivaču.
- (3) Nakon što Skupština Kantona ili Ministarstvo donese odluku kojom se daje saglasnost za osnivanje naučnoistraživačkog instituta kao ustanove, osnivač imenuje komisiju matičara, čiji sastav treba biti u skladu s odredbama ovog zakona koje se odnose na izbor u naučna i istraživačka zvanja, koja obavlja sljedeće poslove:
 - a) donosi statut;
 - b) objavljuje konkurs i vrši izbor u naučna i istraživačka zvanja u skladu sa zakonom;
 - c) objavljuje konkurs za izbor direktora;
 - d) objavljuje konkurs i vrši izbor članova upravnog odbora naučnoistraživačkog instituta kao ustanove;
 - e) preduzima ostale potrebne aktivnosti u procesu ispunjavanja uslova neophodnih za početak rada i daljnji rad naučnoistraživačkog instituta kao ustanove;
 - f) dostavlja osnivaču izvještaj o ispunjenosti uslova potrebnih za početak rada i daljnji rad naučnoistraživačkog instituta kao ustanove s obrazloženim kalendarom aktivnosti i datumom početka rada.
- (4) Nakon što komisija matičara dostavi izvještaj da je izvršila zadatke iz stava (3) ovog člana, osnivač donosi akt o osnivanju naučnoistraživačkog instituta kao ustanove.

Član 22.

(Provjera ispunjenosti uslova od strane stručne komisije)

- (1) Uz zahtjev za provjeru ispunjenosti uslova za početak rada osnivač naučnoistraživačkog instituta kao ustanove Ministarstvu dostavlja:
 - a) odluku Skupštine Kantona, odnosno odluku Ministarstva za privatnu ustanovu o davanju saglasnosti na elaborat o opravdanosti osnivanja naučnoistraživačkog instituta kao javne ustanove;
 - b) odluku osnivača o osnivanju naučnoistraživačkog instituta kao ustanove;
 - c) usvojen statut;
 - d) dokaz da ima najmanje deset zaposlenika iz reda naučnoistraživačkog osoblja od kojih najmanje 30% zaposlenika sa stepenom doktora nauka i izborom u zvanje iz odgovarajuće naučne oblasti i najmanje 30% zaposlenika sa stepenom magistra i izborom u zvanje iz odgovarajuće naučne oblasti;
 - e) dokaz da su izvršeni izbori u naučna i istraživačka zvanja u skladu s ovim zakonom i statutom;
 - f) dokaz da je osnivač obezbijedio prostor, opremu i sredstva u skladu s podnesenim elaboratom;
- (2) Ispunjenost uslova provjerava se kod osnivanja naučnoistraživačkih instituta kao organizacione jedinice u okviru visokoškolske ustanove i kod osnivanja naučnoistraživačkog instituta kao ustanove.
- (3) Po zahtjevu osnivača koji prilaže i dokaz o uplati sredstava za troškove rada stručne komisije, Ministarstvo imenuje članove stručne komisije za provjeru ispunjenosti uslova za početak rada naučnoistraživačkog instituta kao ustanove.
- (4) Stručnu komisiju, koja broji najmanje pet članova, imenuje Ministarstvo, tri iz reda istaknutih naučnih radnika i stručnjaka iz odgovarajuće oblasti sadržane u elaboratu, jednog predstavnika osnivača naučnoistraživačkog instituta kao ustanove te jednog inspektora za oblast obrazovanja i nauke, (u daljem tekstu: Inspekcija), iz Ministarstva.
- (5) Stručna komisija razmatra zahtjev, procjenjuje dokaze i na licu mjesta vrši provjeru ispunjenosti uslova propisanih ovim zakonom i pravilnikom iz stava (8) ovog člana.
- (6) Nakon što stručna komisija provede postupak u skladu s rješenjem o imenovanju, podnosi izvještaj o svom radu ministru s mišljenjem o ispunjenosti propisanih uslova za početak rada.
- (7) Na osnovu rješenja o ispunjenosti uslova za početak rada, koje donosi ministar, novoosnovani naučnoistraživački institut kao ustanova upisuje se u *Registar naučnoistraživačkih subjekata* na području Kantona (u daljnjem tekstu: Registar).
- (8) Postupak upisa i brisanja iz Registra, kao i ostala pitanja bitna za postupak osnivanja i daljnji rad naučnoistraživačkog instituta kao ustanove uredit će se posebnim pravilnikom koji donosi Ministarstvo.
- (9) Registar vodi Ministarstvo.

DIO PETI – ORGANI NAUČNOISTRAŽIVAČKOG INSTITUTA

Član 23.

(Organi naučnoistraživačkog instituta)

- (1) Organi naučnoistraživačkog instituta su: upravni odbor i direktor.
- (2) Stručni organ naučnoistraživačkog instituta jeste naučno vijeće.
- (3) Naučnoistraživački institut može imati i druge stručne organe za vođenje poslovanja ili nadzorne organe, čije se osnivanje, sastav i nadležnosti uređuju osnivačkim aktom i statutom.

Član 24.
(Upravni odbor)

Organ upravljanja naučnoistraživačkim institutom je Upravni odbor.

Član 25.
(Sastav, broj i mandat)

- (1) Upravni odbor naučnoistraživačkog instituta kao javne ustanove ima pet članova i čine ga predstavnici akademskog i neakademskog osoblja
- (2) Upravni odbor javnog naučnoistraživačkog instituta imenuje Vlada Kantona a čine ga tri člana iz reda osnivača koji se biraju u skladu sa Zakonom o ministarskim, vladinim i drugim imenovanjima Federacije Bosne i Hercegovine („Službene novine Federacije BiH“, broj 12/03, 34/03 i 65/13) i dva člana, koje predlaže naučno vijeće, iz reda istraživača zaposlenih u institutu.
- (3) Statutom se bliže utvrđuje sastav i broj članova upravnog odbora privatne naučnoistraživačke ustanove, te način njihovog izbora, odnosno imenovanja i razrješenja.
- (4) Mandat članova upravnog odbora je četiri godine.
- (5) Članovima upravnog odbora naučnoistraživačkog instituta pripada naknada za rad u upravnom odboru u visini koju utvrdi osnivač.

Član 26.
(Djelokrug upravnog odbora)

- (1) Upravni odbor obavlja poslove utvrđene zakonom, aktom o osnivanju i statutom naučnoistraživačkog instituta, a naročito:
 - a) donosi statut naučnoistraživačkog instituta, donosi akt kojim se utvrđuje način obračuna plaća i drugih primanja u javnom naučnoistraživačkom institutu te donosi opći akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta, kao i druge opće akte u skladu sa zakonom i statutom naučnoistraživačkog instituta;
 - b) utvrđuje planove finansiranja i razvoja;
 - c) donosi godišnji program rada naučnoistraživačkog instituta na prijedlog naučnog vijeća;
 - d) imenuje i razrješava direktora naučnoistraživačkog instituta na obrazloženi prijedlog naučnog vijeća;
 - e) usmjerava, kontrolira i ocjenjuje rad direktora u domenu finansijskog poslovanja;
 - f) odlučuje o korištenju sredstava za rad u skladu sa statutom;
 - g) odgovara osnivaču za rezultate rada naučnoistraživačkog instituta;
 - h) odlučuje o prigovoru zaposlenika na odluke organa naučnoistraživačkog instituta koji su u prvom stepenu odlučivali o pravima, obavezama i odgovornostima zaposlenika iz radnog odnosa;
 - i) najmanje jednom godišnje podnosi osnivaču izvještaj o poslovanju naučnoistraživačkog instituta;
 - j) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom.

Član 27.
(Naučno vijeće)

- (1) Naučnoistraživački institut ima naučno vijeće kao stručni organ.
- (2) Naučno vijeće čine svi naučni radnici i određeni broj istraživača te naučne institucije, kao i određeni broj lica sa stepenom doktora nauka, koji imaju određeni izbor u naučno zvanje, a koji nisu zaposlenici u toj naučnoistraživačkoj instituciji.
- (3) Statutom se bliže utvrđuje sastav i broj članova naučnog vijeća, te način njihovog izbora, odnosno imenovanja i razrješenja.

Član 28.
(Zadaci Naučnog vijeća)

Naučno vijeće, kao stručni organ:

- a) Priprema i utvrđuje programe naučnoistraživačkog rada i prati njihovo ostvarivanje;
- b) Utvrđuje naučnoistraživačke projekte, određuje voditelje projekata, daje odgovarajuće smjernice, prati njihovu izradu i ocjenjuje kvalitet ostvarenih projekata;
- c) Vrš izbor u naučna i istraživačka zvanja;
- d) Predlaže Upravnom odboru izbor i razrješenje direktora naučnoistraživačkog instituta;
- e) Vodi brigu o osposobljavanju kadra za naučnoistraživački rad i o usavršavanju naučnih radnika;
- f) Vodi brigu o nabavi i održavanju naučnoistraživačke infrastrukture;
- g) Razmatra, odlučuje i daje mišljenje o drugim naučnim i stručnim pitanjima, u skladu s statutom.

Član 29.
(Direktor naučnoistraživačkog instituta)

- (1) Direktor naučnoistraživačkog instituta je organ rukovođenja institutom.
- (2) Direktora instituta nakon provedene procedure javnog konkursa, bira naučno vijeće naučnoistraživačkog instituta, i u formi obrazloženog prijedloga, uz prethodnu saglasnost osnivača, dostavlja Upravnom odboru na konačno imenovanje.
- (3) Direktor instituta bira se na mandatni period od četiri godine i može biti ponovo izabran.
- (4) Isto lice može biti imenovano za direktora na dva uzastopna mandata.
- (5) Uslovi i postupak izbora direktora naučnoistraživačkog instituta biće regulisani statutom naučnoistraživačkog instituta u skladu sa zakonom.

DIO ŠESTI - NAUČNOISTRAŽIVAČKO OSOBLJE

Član 30.
(Naučnici i istraživači)

- (1) Naučnik je lice izabrano u naučno zvanje, pod uvjetima i po postupku utvrđenom ovim zakonom, kao i lice izabrano u akademsko zvanje docenta, vanrednog profesora i redovnog profesora dodijeljeno shodno odredbama Zakona o visokom obrazovanju.
- (2) Istraživač je lice izabrano u istraživačko zvanje pod uvjetima i na način utvrđen ovim zakonom.

Član 31.
(Naučna i istraživačka zvanja)

- (1) Naučna zvanja u smislu ovog zakona su:
 - a) naučni savjetnik;
 - b) viši naučni saradnik;
 - c) naučni saradnik.
- (2) Istraživačka zvanja u smislu ovog zakona su:
 - a) istraživač savjetnik;
 - b) viši istraživač saradnik;
 - c) istraživač saradnik;
- (3) Ukoliko se na visokoškolskoj ustanovi ukaže potreba za sudjelovanjem naučnoistraživačkog osoblja koje je izabrano na osnovu ovog zakona u realizaciji nastavnog procesa i sudjelovanju u radu komisija, tim licima se za vrijeme trajanja angažmana, bez

priznavanja naučnoistraživačkog zvanja kao akademskog zvanja koje je dodijeljeno shodno odredbama Zakona o visokom obrazovanju, priznaje samo uživanje prava članova akademskog osoblja u vezi s izvođenjem nastavnog procesa odnosno rada u komisiji, i to:

- a) istraživaču saradniku priznaju se prava asistenta,
 - b) višem istraživaču saradniku priznaju se prava višeg asistenta,
 - c) istraživaču savjetniku priznaju se prava višeg asistenta,
 - d) naučnom saradniku priznaju se prava docenta,
 - e) višem naučnom saradniku priznaju se prava vanrednog profesora,
 - f) naučnom savjetniku priznaju se prava redovnog profesora.
- (4) Za vrijeme sudjelovanja u realizaciji nastavnog procesa naučnoistraživačko osoblje ne stiče akademsko zvanje.

Član 32.

(Minimalni uslovi za izbor u naučna i istraživačka zvanja)

- (1) Minimalni uslovi za izbor u naučna i istraživačka zvanja su:
- a) za *istraživača saradnika*: završen stepen prvog ciklusa, s najmanje 240 ECTS bodova i ostvarena najniža prosječna ocjena 8,0 (osam) ili 3,5 (tri i po);
 - b) za *višeg istraživača saradnika*: završen stepen drugog ciklusa (magisterij) i ostvarena najniža prosječna ocjena 8,0 (osam) ili 3,5 (tri i po);
 - c) za *istraživača savjetnika*: završen stepen drugog ciklusa (magisterij) i ostvarena najniža prosječna ocjena 8,0 (osam) ili 3,5 (tri i po), objavljeni naučni radovi iz odgovarajuće oblasti, upisan stepen trećeg ciklusa (doktorski studij);

Član 33.

(Oduzimanje zvanja)

- (1) Naučnoistraživačko zvanje može biti oduzeto ako se dokaže da je lažno ili na temelju falsifikata naveden neki od uslova za izbor.
- (2) O oduzimanju naučnoistraživačkog zvanja odluku donosi senat visokoškolske ustanove na prijedlog naučnog vijeća organizacione jedinice, ili naučno vijeće.
- (3) Prijedlog za pokretanje postupka za oduzimanje naučnoistraživačkog zvanja može pokrenuti direktor ili naučno vijeće.
- (4) Nakon prijema prijedloga za pokretanje postupka za oduzimanje naučnoistraživačkog zvanja nauno vijeće organizacione jedinice odnosno naučno vijeće naučnoistraživačkog instituta kao ustanove imenuje komisiju od pet članova u istom ili višem zvanju u odnosu na zvanje kandidata koji je predmet postupka za oduzimanje naučnoistraživačkog zvanja.
- (5) U komisiju ne mogu biti imenovani članovi komisije koji su bili članovi komisije u postupku u kojem je lice, protiv kojeg je pokrenut postupak, steklo naučnoistraživačko zvanje.
- (6) Komisija provjerava osnovanost tvrdnji odnosno navoda iznesenih u prijedlogu za pokretanje postupka za oduzimanje naučnoistraživačkog zvanja i pisani izvještaj dostavlja direktoru.
- (7) Direktor u roku od sedam dana, dostavlja izvještaj komisije predlagatelju postupka i licu protiv kojeg je pokrenut postupak na izjašnjenje u roku od sedam dana od dana prijema izvještaja.
- (8) Nakon isteka roka, direktor saziva sjednicu naučnog vijeća najkasnije u roku od 30 dana od dostave odgovora predlagatelja pokretanja postupka i lica protiv kojeg je pokrenut postupak radi utvrđivanja prijedloga za oduzimanje naučnoistraživačkog zvanja.
- (9) Na sjednicu naučnog vijeća se pozivaju predlagatelj i lice protiv kojeg je pokrenut postupak.

- (10) Naučno vijeće razmatra sve predložene dokaze i odlučuje o postojanju osnova za oduzima-nje naučnoistraživačkog zvanja.
- (11) Ako vijeće odluči da postoji osnova za oduzimanje naučnoistraživačkog zvanja, ono podnosi prijedlog o oduzimanju naučnoistraživačkog zvanja senatu visokoškolske ustanove odnosno odluku ukoliko se radi o naučnoistraživačkom institutu kao ustanovi, u roku od 7 dana od dana održavanja sjednice vijeća.
- (12) Protiv odluke senata odnosno naučnog vijeća o oduzimanju naučnoistraživačkog zvanja nije dozvoljena žalba, ali se protiv iste može pokrenuti postupak pred nadležnim sudom.
- (13) Oduzimanjem naučnoistraživačkog zvanja gube se sva prava koja su stečena osporenim izborom u naučnoistraživačko zvanje.

Član 34.

(Izbor u naučna i istraživačka zvanja)

Izbor naučnoistraživačkog osoblja u naučna i istraživačka zvanja u organizacionoj jedinici u okviru visokoškolske ustanove i u naučnoistraživačkom institutu kao ustanovi vrši se javnim konkursom, u skladu s kriterijima utvrđenim ovim zakonom, statutom i pravilnikom, kojim se utvrđuju općeprihvaćeni standardi u datoj oblasti, a koji donosi ministar.

Član 35.

(Period izbora i statusna pitanja)

- (1) Naučnoistraživačko osoblje bira se na određeni izborni period, i to:
 - a) *istraživač saradnik* na period od četiri godina bez mogućnošću ponovnog izbora;
 - b) *viši istraživač saradnik* na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
 - c) *istraživač savjetnik* na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
 - d) *naučni saradnik* na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
 - e) *viši naučni saradnik* na period od šest godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;
 - f) *naučni savjetnik* trajno.
- (2) Član naučnoistraživačkog osoblja u zvanju naučnog saradnika ili višeg naučnog saradnika može biti izabran u više zvanje i prije isteka perioda na koji je biran ukoliko ispuni uslove za izbor u više naučno zvanje i ukoliko je u postojećem zvanju proveo najmanje tri godine nakon posljednjeg izbora.
- (3) Član naučnoistraživačkog osoblja zaključuje ugovor o radu na period na koji je izabran, osim naučnog savjetnika, koji zaključuje ugovor o radu na neodređeno vrijeme.
- (4) Nakon isteka izbornog perioda visokoškolska ustanova i naučnoistraživački institut kao ustanova obavezni su zaključiti novi ugovor o radu sa svakim članom naučnoistraživačkog osoblja koji je izabran u isto ili više naučno ili istraživačko zvanje.
- (5) Rokovi za izbor u isto ili više zvanje naučnoistraživačkog osoblja produžiti će se za vrijeme provedeno na porodiljskom odsustvu, bolovanju dužem od šest mjeseci, javnoj dužnosti ili iz drugih opravdanih razloga, u skladu sa zakonom, a što se preciznije utvrđuje statutom visokoškolske ustanove i naučnoistraživačkog instituta kao ustanove.
- (6) Visokoškolska ustanova odnosno organizaciona jedinica i naučnoistraživački institut kao ustanova u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona obavezni su donijeti program mjera za stvaranje uslova za napredovanje naučnoistraživačkog osoblja, kao i plan kadrovskih potreba za naredni petogodišnji period.
- (7) Plan iz stava (6) ovog člana visokoškolska ustanova i naučnoistraživački institut kao ustanova, obavezni su dostaviti Ministarstvu odmah po njegovoj izradi, a izvještaj o provođenju programa iz stava (6) ovog člana na početku svake kalendarske godine.
- (8) Član naučnoistraživačkog osoblja koji navršava 65 godina života i ispuni zakonske uslove za prestanak radnog odnosa ne može na osnovu konkursa biti biran u isto ili više zvanje.

- (9) Izuzetno, član naučnoistraživačkog osoblja iz stava (8) ovog člana može ostati u radnom odnosu u naučnoistraživačkom institutu do navršene 70-te godine života, ukoliko nakon provedene konkursne procedure u skladu s članom 34. ovog zakona, na to mjesto nije izabran drugi član naučnoistraživačkog osoblja i ukoliko mu to omogućava odluka o izboru u zvanje, uz obavezu da o namjeri ostanka u radnom odnosu do 70-te godine života pisanim, putem upozna direktora naučnoistraživačkog instituta i zatraži predhodnu saglasnost šest mjeseci prije ispunjenja zakonskih uvjeta za odlazak u mirovinu.
- (10) Članu naučnoistraživačkog osoblja koji navrši 70 godina života prestaje mogućnost angažmana po bilo kojem osnovu u naučnoistraživačkom institutu, uz izuzetak profesora emeritusa.

Član 36.

(Istek izbornog perioda i ugovor o radu)

Kada član naučnoistraživačkog osoblja nakon isteka izbornog perioda ne bude izabran u isto ili više zvanje, visokoškolska ustanova odnosno organizaciona jedinica i naučnoistraživački institut kao ustanova mogu, prije otkazivanja ugovora o radu, ponuditi članu naučnoistraživačkog osoblja zaključivanje novog ugovora o radu na poslovima za koje se ne traži izbor u naučnoistraživačko zvanje, ako za to postoji mogućnost i potreba, a što se preciznije definira statutom visokoškolske ustanove, odnosno naučnoistraživačkog instituta kao ustanove.

DIO SEDMI – NADZOR

Član 37.

(Nadzor nad provođenjem Zakona)

- (1) Nadzor nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona vrši Ministarstvo.
- (2) Ispunjenost propisanih uslova vrši Ministarstvo svakih pet godina po proceduri koja je propisana ovim zakonom.
- (3) Odgovorna tijela naučnoistraživačkog instituta kao organizacione jedinice ili ustanove obavezna su na zahtjev Ministarstva u zahtijevanom roku dostaviti sve tražene informacije i dokumente potrebne za izvršavanje nadležnosti.

Član 38.

(Inspeksijski nadzor)

Inspeksijski nadzor nad provođenjem ovog zakona, provedbenih propisa, kao i akata i odluka organa naučnoistraživačkog instituta kao organizacione jedinice ili ustanove, donesenih u cilju izvršenja obaveza utvrđenih ovim zakonom vrši Inspektorat za obrazovanje i nauku.

Član 39.

(Čuvanje i arhiviranje naučne građe)

Sva naučna građa se obrađuje, čuva i održava u skladu sa Zakonom o arhivskoj građi Federacije BiH („Službene novine Federacije BiH“ broj 45/2002.

DIO OSMI - KAZNENE ODREDBE

Član 40.

(Kazne za prekršaje)

- (1) Novčanom kaznom u iznosu od 1.000 KM do 5.000 KM kaznit će se za prekršaj naučno-istraživački institut kao organizaciona jedinica ili ustanova, ako:

- a) izvrši izbor direktora suprotno uslovima ili proceduri koja je propisana ovim zakonom (član 29.);
 - b) dodjeljuje naučna i istraživačka zvanja ili vrši izbor naučnoistraživačkog osoblja koje ne ispunjava uslove za izbor propisane ovim zakonom i provedbenim propisima (član 34.);
 - c) zaključi ugovor o radu s članom naučnoistraživačkog osoblja suprotno ovom zakonu (član 35.);
 - d) ne izvrši naloženu upravnu mjeru u roku i na način kako je naloženo rješenjem nadležne inspekcije (član 38.).
- (2) Novčanom kaznom u iznosu od 500 KM do 3.000 KM kaznit će se za prekršaj odgovorno lice naučnoistraživačkog instituta kao organizacione jedinice ili ustanove:
- a) za prekršaje iz stava (1) ovog člana;
 - b) ako ne osigura da se propisane radnje u postupku izbora naučnoistraživačkog osoblja provedu u rokovima propisanim ovim zakonom (član 34.).

DIO DEVETI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Član 41.

(Implementacijske mjere i nastavak rada)

- (1) Vijeće za nauku će pripremiti nacrt Strategije razvoja nauke te će ga dostaviti Ministarstvu radi upućivanja Vladi Kantona, najkasnije u roku od devet mjeseci od dana imenovanja.
- (2) Osnivanje naučnoistraživačkih instituta kao ustanova vršit se u skladu s ovim zakonom i Strategijom razvoja nauke.
- (3) Postupci osnivanja kao i druge statusne promjene započete prema odredbama propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovog zakona završit će se prema tim propisima.
- (4) Postupak izbora u naučna i istraživačka zvanja koja su započeta prema odredbama propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovog zakona završit će se prema tim propisima.
- (5) Nakon isteka izbornog perioda u naučno ili istraživačko zvanje koje je izvršeno prije stupanja na snagu ovog zakona, izbor u isto ili više zvanje vršit će se prema odredbama ovog zakona.
- (6) Naučnoistraživačko osoblje koje je birano u zvanje prema odredbama zakona koji stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi, a koje se nalazi u prvom izbornom periodu ima pravo nakon isteka izbornog perioda ostati u tom zvanju i to bez provođenja konkursne procedure najduže za vremenski period koji je za to zvanje propisan ovim zakonom.
- (7) Nakon isteka izbornog perioda u slučaju iz stava (6) ovog člana, procedura izbora u naučnoistraživačko zvanje se provodi prema odredbama ovog zakona.
- (8) Ministarstvo će u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti pravilnik iz čl. 22. stav (8).
- (9) Postupak provjere ispunjenosti uslova iz člana 22. stav (1) ovog zakona za institute koji su osnovani prije stupanja na snagu ovog zakona Ministarstvo provodi nakon proteka roka od tri godine od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 42.

(Prestanak primjene)

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 03/99).

Član 43.
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona ”.

Broj: _____ /17.

Datum, _____ 2017. godine
Zenica

PREDSJEDAVAJUĆA

Draženka Subašić

O B R A Z L O Ž E N J E

Pravni osnov

Pravni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u članu članu 37. stav 1. tačka f) Ustava Zeničko-dobojskog kantona.

Razlozi za donošenje:

Razlozi za donošenje ovog zakona su član 21., Okvirnog Zakona o osnovama naučno-istraživačke djelatnosti i koordinaciji unutrašnje i međunarodne naučno-istraživačke saradnje BiH („Službeni glasnik BiH“, broj: 43/09) kojim je utvrđena obaveza kantona da donesu zakon kojim će regulirati pitanja koja nisu regulirana tim zakonom.

U postupku pripreme ovog zakona ministar za obrazovanje, nauku, kulturu i sport Zeničko-dobojskog kantona imenovao je Komisiju (predstavnici iz Ministarstva, JU Univerziteta Zenica i Metalurškog instituta „Kemal Kapetnović“ Zenica) koja je predložila pravna rješenja za probleme u okviru naučnoistraživačke djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona, a imajući u vidu činjenicu da je potrebno:

- pravno riješiti pitanje izdvajanja finansijskih sredstava za naučnoistraživački rad iz Budžeta Zeničko-dobojskog;
- precizirati subjekte koji se mogu baviti naučnoistraživačkom djelatnošću, uz naglasak na pravna lica koja se osnivaju izvan visokoškolske ustanove;
- propisati uslove koje moraju ispunjavati pravna lica u osnivanju;
- podsticati naučnoistraživačku djelatnost u okviru Univerziteta u Zeničko-dobojskom kantonu;
- regulisati pitanje izbora u naučna i istraživačka zvanja jer uslovi definisani postojećim zakonskim tekstom ne prepoznaju tzv. bolonjska zvanja;
- predložiti osnivanje Vijeća za nauku Zeničko-dobojskog kantona (uloga, sastav, funkcija i nadležnosti);
- predvidjeti uspostavu baza podataka od strane Ministarstva i vođenje odgovarajućih evidencija naučnih institucija i naučnih radnika i istraživača, a u cilju efikasne saradnje sa višim nivoima vlasti;
- razraditi pitanje nadzora u ovoj oblasti jer važećim Zakonom taj dio nije regulisan te
- riješiti ostala pitanja neophodna za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona.

Pravna rješenja

Nacrt zakona pripremljen je na način da je prvenstveno vođeno računa da isti bude usklađen sa odredbama Okvirnog zakona o osnovama naučno-istraživačke djelatnosti i koordinaciji unutrašnje i međunarodne naučno-istraživačke saradnje Bosne i Hercegovine („Službeni glasnik BiH“, broj: 43/09) čiji je osnovni cilj nauci i tehnološkom razvoju dati prioritetan značaj te da Bosna i Hercegovina, entiteti, kantoni i Brčko Distrikt Bosne i Hercegovine budu dio međunarodnog, posebno evropskog naučnoistraživačkog prostora.

Predloženim nacrtom zakona utvrđuje se:

- poseban interes Zeničko-dobojskog kantona u oblasti nauke i tehnologije,
- osnovni principi naučnoistraživačke djelatnosti,
- sudjelovanje u ostvarivanju međunarodne naučnoistraživačke saradnje i ostvarivanje naučnoistraživačke saradnje u Zeničko-dobojskom kantonu i Bosni i Hercegovini,

- finansiranje naučnoistraživačke djelatnosti,
- formiranje Vijeća za nauku Zeničko-dobojskog kantona,
- informacioni sistem i vođenje evidencija u vezi sa obavljanjem naučnoistraživačke djelatnosti,
- opća pitanja u vezi sa osnivanjem naučnoistraživačkih instituta kao organizacionih i podorganizacionih jedinica visokoškolskih ustanova i naučnoistraživačkih instituta kao ustanova,
- prava i obaveze nadležnih organa u oblasti naučnoistraživačke djelatnosti,
- nadzor nad provedbom ovog zakona i
- druga pitanja od značaja za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona.

Pravno-tehnički, zakon je pripremljen u skladu sa Pravilima i postupcima za izradu zakona i drugih propisa u Federaciji Bosne i Hercegovine, te u skladu sa Uredbom o postupku i načinu pripremanja, izrade i dostavljanja propisa.

Obrazloženje pojedinih dijelova zakona

DIO PRVI - OSNOVNE

ODREDBE Čl. 1, 2., 3., 4., 5., 6., 7.,

8. i 9.

U ovom dijelu zakona precizirano je značenje naučnoistraživačke djelatnosti, značaj naučnog i tehnološkog razvoja za Zeničko-dobojski kanton, precizirana naučnoistraživačka djelatnost kao djelatnost od posebnog društvenog interesa za Zeničko-dobojski kanton kroz definisanje načina ostvarenja tog interesa.

Dalje, u tekst Zakona ugrađeni su principi na kojima se zasniva naučnoistraživačka djelatnost te sloboda naučnog rada i djelovanja. Precizirano je koji su to rezultati naučnoistraživačkog rada, kao i ostvarivanje naučnoistraživačke djelatnosti kroz povezivanje osnovnog (fundamentalnog), primijenjenog (aplikativnog) i razvojnog istraživanja te osposobljavanjem kadra za obavljanje naučnoistraživačke djelatnosti.

U ovom dijelu zakona utvrđeno je osiguranje sredstava za podršku naučnoistraživačkoj djelatnosti do 0,5% Budžeta Zeničko-dobojskog kantona i iz drugih izvora u skladu sa zakonom, 5% od izdvojenih sredstava iz Budžeta Zeničko-dobojskog kantona namijenjena su za podršku projektima koji su od posebnog interesa za Zeničko-dobojski kanton, način utroška sredstava i to u skladu sa Strategijom razvoja nauke Zeničko-dobojskog kantona, utvrđivanje kriterija za utrošak sredstava. Takođe je utvrđeno da se sredstva iz Budžeta Zeničko-dobojskog kantona koriste za ulaganje u osposobljavanje kadrova za naučni i istraživački rad, usavršavanje naučnoistraživačkog osoblja, za razvoj i uvođenje nove naučnoistraživačke infrastrukture te poticanje naučnoistraživačkih i istraživačkorazvojnih projekata od interesa za Kanton i razvoj naučnoistraživačke djelatnosti u skladu sa ovim zakonom.

DIO DRUGI - STRATEGIJA ZA RAZVOJNA UKE

Čl. 10., i 11.

U ovom dijelu zakona utvrđeno je donošenje Strategije za razvoj nauke svakih pet godina, a u svrhu ostvarivanja strateških ciljeva, definiranja smjernica i prioriteta naučnog i tehnološkog razvoja Zeničko-dobojskog kantona i Bosne i Hercegovine, odnosno ostvarivanja posebnog interesa u naučnoistraživačkoj djelatnosti. Strategija razvoja nauke sadrži osnovne principe, ciljeve, smjernice i prioritete naučnog i tehnološkog razvoja. Strategiju za razvoj

nauke donosi Skupština Zeničko-dobojskom kantona na prijedlog Vlade. Nacrt Strategije za razvoj nauke priprema Vijeće za nauku i dostavlja ga Ministarstvu.

DIO TREĆI – VIJEĆE ZA NAUKU

Čl. 12., 13., 14., 15. i 16.

U ovom dijelu zakona propisano je osnivanje i rad Vijeća za nauku kao stručnog i savjetodavnog tijela Ministarstva, a ciljem praćenja i unapređenja stanja u oblasti nauke i tehnologije u Zeničko-dobojskom kantonu, podnošenje izvještaja o radu Vijeća i stanju u oblasti naučnoistraživačkog rada.

Članove Vijeća za nauku imenuje ministar na period od četiri godine, uz mogućnost ponovnog imenovanja.

U ovom dijelu takođe je utvrđen sastav i nadležnosti Vijeća, način imenovanja, naknade za rad Vijeća, nadležnost i prijevremeno razrješenje.

DIO ČETVRTI - NOSIOCI NAUČNOISTRAŽIVAČKE DJELATNOSTI I POSTUPAK OSNIVANJA

Čl. 17., 18., 19., 20., 21. i 22.

U ovom dijelu zakona utvrđeni su nosioci naučnoistraživačke djelatnosti na području Zeničko-dobojskog kantona i postupak osnivanja naučnoistraživačkih instituta kao organizaci-onih jedinica u okviru visokoškolske ustanove na području Zeničko-dobojskog kantona.

Takođe je definisan postupak osnivanja naučnoistraživačkih instituta kao ustanova, uslovi za osnivanje naučnoistraživačkog instituta, rokovi za donošenje odluke po podnesenom zahtjevu za osnivanje, rad ekspertne komisije, rad komisije matičara kao i nadležnost Vlade Kantona i Skupštine Kantona u postupku osnivanja, rad stručne komisije i postupak provjere ispunjenosti uslova za početak rada i daljnji rad naučnoistraživačkih instituta kao ustanova, kao i postupak upisa i brisanja iz Registra naučnoistraživačkih subjekata na području Zeničko-dobojskog kantona koji vodi Ministarstvo.

DIO PETI – ORGANI NAUČNOISTRAŽIVAČKOG INSTITUTA

Čl. 23., 24., 25., 26., 27., 28. i 29.

U ovom dijelu zakona utvrđeni su organi naučnoistraživačkog instituta: Upravni odbor i direktor i stručni organ Naučno vijeće.

Nadalje je definirani sastav, broj, mandat i djelokrug upravnog odbora kao i naučno vijeće i direktor.

DIO ŠESTI –NAUČNOISTRAŽIVAČKO OSOBLJE

Čl. 30., 31., 32., 33., 34., 35. i 36.

U ovom dijelu zakona utvrđena su naučna i istraživačka zvanja u smislu ovog Zakona, pravo sudjelovanja naučnoistraživačkog osoblja koje je izabrano na osnovu ovog Zakona u realizaciji nastavnog procesa na visokoškolskoj ustanovi i sudjelovanju u radu komisija.

Tim licima se za vrijeme trajanja angažmana, bez priznavanja naučnoistraživačkog zvanja kao akademskog zvanja dodijeljenog shodno odredbama Zakona o visokom

obrazovanju, priznaje samo uživanje prava članova akademskog osoblja u vezi sa izvođenjem nastavnog procesa odnosno rada u komisiji, i to:

- a) istraživaču saradniku priznaju se prava asistenta,
- b) višem istraživaču saradniku priznaju se prava višeg asistenta,
- c) istraživaču savjetniku priznaju se prava višeg asistenta u drugom izbornom periodu, pod uslovom da je stekao stepen doktora nauka,
- d) naučnom saradniku priznaju se prava docenta,
- e) višem naučnom saradniku priznaju se prava vanrednog profesora,
- f) naučnom savjetniku priznaju se prava redovnog profesora.

U ovom dijelu takođe je propisana procedura izbora naučnoistraživačkog osoblja u naučna i istraživačka zvanja na organizacionoj jedinici u okviru visokoškolske ustanove, kao i izbor u naučna i istraživačka zvanja u okviru naučnoistraživačkog instituta kao ustanove koji se vrši u svim slučajevima javnim konkursom, u skladu sa kriterijima utvrđenim ovim zakonom, statutom i pravilnikom kojim se utvrđuju općeprihvaćeni standardi u datoj oblasti.

Takođe, definisani su načini i uslovi oduzimanja naučnoistraživačkog zvanja, kao i procedura odnosno pokretanje postupka za oduzimanje naučnoistraživačkog zvanja.

Definisani su minimalni uslovi za izbor u naučna i istraživačka zvanja (istraživač saradnik, viši istraživač saradnik, istraživač savjetnik, naučni saradnik, viši naučni saradnik, naučni savjetnik). Odlukom Ministra, a na prijedlog Vijeća za nauku, definisat će se poseban status jezika, književnosti, historije, kulture i umjetnosti te druge naučne/umjetničke oblasti od posebnog značaja za Bosnu i Hercegovinu te utvrditi dodatni kriteriji za izbor u naučna i istraživačka zvanja.

Takođe, propisan je period izbora, istek izbornog perioda, ugovor o radu i statusna pitanja naučnoistraživačkog osoblja.

Ministarstvo podstiče kvalitet naučnoistraživačkog rada te dodjeljuje nagrade za naučna dostignuća, dodjeljuje status centra izvrsnosti naučnoistraživačkim institutima ili ustanovama.

DIO SEDMI - NADZOR

ČI. 37., 38. i 39.

U ovom dijelu zakona precizno je propisan je način vršenja nadzora nad provođenjem ovog zakona i propisa donesenih na osnovu ovog zakona, obaveze odgovornih tijela naučnoistraživačkog instituta kao organizacione jedinice ili ustanove dostavljanja svih traženih informacije i dokumenata potrebnih za izvršavanje nadležnosti.

Važna činjenica je da je ovim zakonom uveden inspekcijski nadzor nad provođenjem ovog zakona, provedbenih propisa, kao i akata i odluka tijela/organa naučnoistraživačkog instituta kao organizacione jedinice ili ustanove donesenih u cilju izvršenja obaveza utvrđenih ovim zakonom.

Trenutno važećim Zakonom nijedna inspekcija nije imala nadležnost za kontrolisanje naučnih ustanova.

Kada nadležna inspekcija utvrdi nepravilnosti u radu koje ne sprečavaju dalji rad naučnoistraživačkog instituta kao organizacione jedinice ili ustanove odnosno kada utvrdi da isti ne postupa ili postupa nepravilno ili nepotpuno prema obavezama koje su joj određene propisima, obavezna je prema utvrđenom činjeničnom stanju naložiti odgovarajuće upravne mjere, koje su sada detaljno propisane.

Pored ovoga propisano je da se naučna građa mora biti čuvana u skladu sa Zakonom o arhivskoj građi i arhivi BiH.

DIO OSMI - KAZNENE ODREDBE

Član 40.

U ovom dijelu zakona propisane su novčane kazne za nepostupanje shodno odredbama ovog zakona.

DIO DEVETI – PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Čl. 41., 42. i 43.

U ovom dijelu zakona propisane su implementacijske mjere i nastavak rada, rokovi za donošenje akata u smislu ovog zakona, postupak izbora u naučna i istraživačka zvanja koja su započeta prema odredbama propisa koji su važili prije stupanja na snagu ovog zakona, pitanja izbora u isto ili više zvanje, postupak izbora naučnoistraživačkog osoblja koje je birano u zvanje prema odredbama zakona koji stupanjem na snagu ovog zakona prestaje da važi, a koje se nalazi u prvom izbornom periodu.

Ministarstvo će u roku od 60 dana od dana stupanja na snagu ovog zakona donijeti Pravilnik o klasifikaciji naučnih oblasti, polja i grana uz prethodno provedene konsultacije sa visokoškolskim ustanovama na području Zeničko-dobojskog kantona, kao i Pravilnik o postupku upisa i brisanja iz Registra naučnoistraživačkih subjekata na području Zeničko-dobojskog kantona.

Danom stupanja na snagu ovog zakona prestaje primjena Zakona o naučnoistraživačkoj djelatnosti („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj: 03/99).

Ovim nacrtom, predviđeno je razmatranje zakona u redovnoj proceduri, pa tako i njegovo stupanje na snagu osmog dana od dana objavljivanja u “Službenim novinama Zeničko-dobojskog kantona”.

Finansijski pokazatelji:

U skladu sa Članom 8., stav (1), kojim je predviđeno da se sredstva za podršku naučnoistraživačkoj djelatnosti u smislu ovog zakona osiguravaju u godišnjem iznosu do 0,5% Budžeta Kantona, kao i iz drugih izvora u skladu sa zakonom, u ovom trenutku, nisu potrebna dodatna izdvajanja u Budžetu Kantona (**OBRAZAC IFP-NE**). Ovo iz razloga što je postojeći MI “Kemal Kapetanović”, Organizaciona jedinica JU Univerzitet u Zenici, (čiji je osnivač Kanton), a za čiji su rad i aktivnosti su već planirana budžetska sredstva u okvirima Univerziteta.

Imajući u vidu navedeno, molimo Vladu Kantona da se očituje o ovom prijedlogu zaključka.

MINISTAR

Mensur Sinanović